

hvorvidt een Embedsmands Nærværelse i Embedet paa en vis Tid er mere nødvendig end en Andens, naar den giver en saadan Tilladelse til den Ene og nægter den Anden den; men Politiken, de forskjellige Anskuelser ville strax faste sig derover og bebreide Regjeringen, at det, som kun ganske simpelt har været administrative Grunde, har været politiske Grunde. Regjeringsmagten maa ved hele Valgloven og ved Alt, hvad der staaer i Forbindelse med den, hverken udvides eller svækkes, men jeg har allerede anført, at, dersom Regjeringen skulde ansee det fornødent at tage Forholdsregler, som bestemte Embedsmændenes Stilling i saa Henseende, saa maatte det skee ved en særlig Lov; her staaer det imellem Vælgerne og Embedsmændene. Hvad mig personligt angaaer, saa forekommer det mig, at det naturlige Forhold under saadanne Omstændigheder er — og det er et Gode ved Candidaturen — at vedkommende Vælger eller de, der ere de mere Ledende imellem dem, spørge Embedsmændene: „Hvorvidt antager Du Dig i din Stilling bunden ved at være Embedsmand?“ Svarer Embedsmændene da: „Jeg troer mig fikket til at træde ind i Rigsdagen, mere for den Hjælp, jeg kan yde ved Bearbejdelsen af Lovudkast, der angaae de borgerlige Forhold, end ved Love, angaaende de mere statsborgerlige Forhold, de mere politiske Love, og det er min Grund til at søge at komme derind, men derimod i alle andre Retninger, i de vigtigere og, om man saa kan sige, de større politiske Spørgsmaal holder jeg mig forpligtet til at støtte Regjeringen“, saa er deri ingen Grund for Vælgerne til ikke at vælge den paagjældende Mand, hvis de ikke mene, at den Regjering, der i det Dieblit er ved Roret, ikke bør støttes, men, ifald de i det Dieblit og til den Tid ville støtte Regjeringen, kunne de jo Intet bedre gjøre end at vælge en saadan Mand, der har givet dem et saadant Tilfagn. Troe de, at der kan være Frygt for, at Regjeringen dog ikke kan blive staaende ved Hjælp af denne Støtte, og at en saadan Embedsmand under en forandret Regjering ogsaa maatte komme til at støtte den, hvilket de ikke kunne ønske, saa holde de sig naturligviis tilbage, saa vælge de ham ikke, saa finde de en Anden. Det syn-

nes mig at være det naturlige Forhold, og jeg vil ogsaa troe, at idetmindste Mange af dem, der i Udvalgets Fleertal have ønsket denne Rettelse, have deelt den samme Anskuelse; de have villet saa lidt som muligt sammenblende Embedsstillingen og Valgloven.

Wiborg: Jeg har tilladt mig at stille et Endringsforslag til §34, hvorefter det kunde synes, som om Regjeringens Forslag blev forstærket. Det er naturligviis ikke og kan ikke være min Hensigt at skade Embedsstanden, da jeg selv har den Ære at være Embedsmand, skjøndt den særskilte Interesse jo maa vige for den almindelige Interesse; men hvad jeg har tilsigtet er, at faae et Forhold, som foreskommer mig at være ubestemt og svævende, stillet paa en fast Fod. Jeg kan ikke nægte, at den første Tanke hos mig om denne Sag var den, at det syntes mig at være noget Urigtigt, om jeg saa maa udtrykke mig, at Lovens Tjenere — thi det ere alle Embedsmænd — skulde være Lovens Fædre; det var min første Tanke, skjøndt det ogsaa kan antages absolut at være meent saaledes, at Embedsmænd slet ikke skulde kunne vælges; men det er dog langtfra, at jeg mener det. Vel veed jeg, at det i de Lande, hvor det constitutionelle Liv saa at sige er gaaet over i Folkets Blod, ikke er Stik og Brug at vælge Embedsmænd; der hører det til Sjældenhederne, og det vilde vel ogsaa være bedre, end om det blev altfor almindeligt. Jeg troer ikke, at Statterdyerne i Landet vilde være tilfredse med at see alle Pladserne her optagne af Embedsmænd, og saavidt kunde det komme, naar det staaer i Loven, at Embedsmænd ikke behøve Regjeringens Samtykke til at blive valgte. Dertil kommer endnu, at dette Samtykke kan nægtes paa en saadan Maade, at det bliver ligesaa kraftigt, som om det stod i Loven. Naar nemlig et Ministerium ikke vil afsee en Embedsmand, der er valgt, i den Tid, han skal være i Rigsdagen, og, dersom det ikke er ham muligt at skaffe en saadan Stedsfortræder i det Tilfælde, hvor Stedsfortræder behøves, som Regjeringen kan være fornøiet med, saa kan den ligefrem nægte ham sit Samtykke, og der kan saaledes indtræde mange Forhold, hvor Samtykke kan blive nægtet, uden at det staaer i Loven; derfor troer jeg, det var